

20.2.2013

Talvivaara Sotkamo Oy
Talvivaarantie 66
88120 Tuhkakylä

Dnro PSAVI/12/04.08/2013

Hakija Talvivaara Sotkamo Oy

Asia Ympäristöluvan muuttaminen koskien kaivosalueella olevien ylimääräisten prosessi-, kuivatus- ja valumavesien tilapäistä varastointia, puhdistamista ja mahdollista johtamista Oulujoen ja Vuoksen vesistöihin, Kajaani ja Sotkamo

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on antanut aluehallintovirastolle tiedoksi päätöksensä (12.2.2013, KAI-ELY/5/07.00/2010) Talvivaara Sotkamo Oy:n 19.12.2012 ja 22.1.2013 tekemistä ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaisista ilmoituksista sekä siirtänyt asian aluehallintoviraston käsiteltäväksi siltä osin kuin se ei ole katsonut olevansa toimivaltainen päättämään asiaa. Aluehallintovirasto on varmistanut ELY-keskukselta 14.2.2013, että kyse on asian siirrosta.

Aluehallintovirasto on siirron johdosta 12.2.2013 rekisteröinyt otsikossa mainitun ympäristönsuojelulain mukaisen hakemusasian. Sen käsittely edellyttää Talvivaara Sotkamo Oy:n vahvistuksen (hakemus), koska asia on perin tullut vireille ilmoituksen perusteella. Hakemuksesta tulee käydä ilmi, hakeeko Talvivaara Sotkamo Oy muutosta voimassa olevaan ympäristö- ja vesitalouslupaan (PSY nro 33/07/1, VaHO nro 08/0039/1 ja KHO 24.11.2008) ja miltä osin.

Talvivaara Sotkamo Oy:n ilmoitukset asiakirjoineen ja ELY-keskuksen niistä antama päätös sekä jäljempänä mainitut, ELY-keskuksen siirtämien asiakirjojen perusteella vaadittavat täydennykset on liitettävä hakemukseen, jos asian käsittelyä on tarkoitus jatkaa aluehallintovirastossa.

Tarvittavat täydennykset:

1. Ilmoituksen ja siitä annetun KAIELY:n päätöksen mukaan kaivosalueella on eri kohteisiin varastoituna vettä noin 7 Mm³ (kipsisakka-altaissa noin 3,15 Mm³, avolouhoksessa noin 1,8 Mm³, eteläisellä jk-yksiköllä 1,8 Mm³ ja pohjoisella jk-yksiköllä Haukilammessa 0,2 Mm³). Selkeä ja yksiselitteinen kooste kaivosalueella eri kohteissa olevien vesien määrästä ja laadusta (eriteltynä myös mistä eri jakeista ja niiden osuuksista varastoituu vesi muodostuu) sekä tällä hetkellä olevasta todellisesta varoallastilavuuden tarpeesta.

2. PSAVI:lle 19.10.2012 toimitetun täydennyksen mukaan kaivosalueelle oli syyskuun loppuun mennessä kertynyt poikkeuksellisista sateista 1,7 Mm³:n vesiylimäärä. Kipsisakka-altaille oli kertynyt vuoden 2012 aikana vettä noin 0,8 Mm³. Avolouhokseen oli varastoituneena noin 1,4 Mm³ vettä, joka on sinne normaalisti kertyvää kalliopohjavettä ja sadevettä sekä kipsisakka-altaalta pumpattua altaan ylitevettä. Lisäksi louhoksen eteläosasta oli pumpattu kuivatusvesiä Kuusilampeen, jossa oli varastoituneena vettä noin 0,35 Mm³. Vettä oli tuolloin myös jälkikäsitteily-yksiköissä, joissa olevien vesien määrää ei täydennyksessä mainittu.

Edellä mainittuun ja kohtaan 1 viitaten yksityiskohtainen selvitys vesitilanteesta sekä toimintaa haittaavan ja päästöjä aiheuttavan ylimääräisen veden määrän kasvusta ottaen huomioon PSAVI:lle 19.10.2012 toimitetussa täydennyksessä esitetyt tiedot lokakuun alun vesitilanteesta sekä kipsisakka-altaan vuodon yhteydessä (arviolta 0,22 Mm³) sekä Kuusilammen tyhjennyksen yhteydessä noin 0,35 Mm³ poistuneen veden määrä.

3. Kipsisakka-altaita ja niiden patoja ei ole tarkoitettu veden varastointiin. Kipsisakka-altaissa on hakemuksen mukaan vielä noin 3,15 Mm³ vettä, jonka pH on alhainen sekä metalli- ja sulfaattipitoisuudet ovat korkeat. Kipsisakka-altaan vuoto lohkolta 1 purkautui Vuoksen vesistön suuntaan osittain uuden osa lohkojen 4, 5 ja 6 alta. Kipsisakka-aldaiden alla ainakin lohkojen 1, 4, 5 ja 6 alla on ilmeisesti tässä tilanteessa riskin muodostava hyvin vettä johtava kerros. Esitys toimenpideaikatauluineen kipsisakka-aldaiden palauttamisesta pysyvästi lainvoimaisen luvan mukaiseen käyttötilanteeseen (ei vesivarastoallas) samalla vuotoriskiä merkittävästi pienentäen kohtuullisen nopeasti johtamalla vedet pois riskialttiista altaista vaihtoehtoiseen varastointipaikkaan. Vaihtoehtoinen tarkastelu mahdollisuuksista muuttaa kipsisakka-allas tai osia siitä rakenteellisesti vesivarastoallaskäyttöön soveltuvaksi tekemällä allasalueen ympärille sellaiset uudet rakenteet, jotka täyttävät vesistöpadon vaatimukset erityisesti vettä pidättävän rakenteen osalta (korjaaminen teräsponteilla, injektioinneilla ym. tai uusilla patorakenteilla esim. nykyisten patojen ulkopuolelle).
4. Perusteltu selvitys vesien varastotilavuuden/turva-allastilavuuden rakentamismahdollisuuksista siten, että tarkastellaan vähintään seuraavia vaihtoehtoisia mahdollisuuksia:

- a) Kaikki alueella vielä varastoitu vesi varastoidaan kaivosalueella turvallisesti ja hyödynnetään liuotuksen prosessivetenä.
- b) Alueelle varastoitujen vesien johtaminen vesistöön toteutetaan olennaisesti pidempänä kuin esitettynä, kesäkuun 2013 lopussa 2013 päättyvänä, ajanjaksona.
- c) Kipsisakka-altaan vedet siirretään muuhun vähempiriskiseen varastoaltaaseen esimerkiksi johtamalla avolouhokseen.
- d) Louhos toimii edelleen vesivarastoaltaana ja samalla mahdollistaa mm. lisääldaiden tekemisen kesäaikana ja vesien johtamisen pidemmän jaksottamisen. Tässä yhteydessä kartta-

esitys avolouhoksen nykyisestä tilanteesta ja mahdollisista uusista louhinta-alueista avolouhoksen sisällä.

Selvityksessä tulee tarkastella veden varastotilavuuden lisäämismahdollisuuksia kaivospiirin sisällä tai sen lähialueella patorakenteiden avulla ja/tai hyödyntämällä alueella olevia jo voimakkaasti muuntuneita vesistöjä. Selvityksessä tulee esittää myös aikataulu, missä varastotilavuuden lisäys on mahdollista.

5. Hakijan arvio nykyisellä ja tulevaisuuden vesitaseella siitä, kuinka suuri vesivarastoallas tai kuinka paljon altaita kaivosalueella on oltava käytössä prosessin ja vesitaseen hallinnan kannalta ja esitys minne ja millä aikataululla allastilavuutta voidaan rakentaa. Arvioinnissa on pidettävä lähtökohtana, että kipsisakka-altaat ovat edelleen kaatopaikkatoiminnassa eivätkä voi toimia vesivarastoaltaina.
6. Selvitys liuotuksen ongelmista sekä toimenpiteistä, joilla uusien liuotuskasojen ja ylipäättään liuotuksen toimivuus ja hyvä haihduntakapasiteetti varmistetaan kaikissa tilanteissa (mm. sadannan suhteen erilaisina vuosina) eikä vastaavia ongelmia pääse muodostumaan, vaikka alueella sattuisi peräkkäin kaksi vesitaseen hallinnan kannalta sääolosuhteiltaan mahdollisimman epäedullista vuotta.
7. Selvitys sekundääriliuotuskasojen toimivuudesta, haihduntakapasiteetista ja merkityksestä vesitaseen ja vesien hallinnan kannalta.
8. Selvitys uuden käänteisosmoosilaitoksen käytöstä vesien hallinnassa.
9. Selvitys ja siihen liittyvä karttaesitys, kuinka paljon puhtaita tai lähes puhtaita (alhaiset metalli- ja sulfaattipitoisuudet) sulamisvesiä voidaan johtaa suoraan vesistöön varasto- ja käsittelyaltaiden ohi ja kuinka paljon sulamisvesiä kertyy varmuudella varastoaltaaseen ja avolouhokseen. Lisäksi selvitys toimenpiteistä sulamisvesien juoksuttamiseksi ohi käytössä olevien varastoaltaiden.
10. Missä laajuudessa louhintaa voidaan jatkaa ilman avolouhoksen tyhjentämistä ylimääräisistä vesistä.
11. Esitys miltä osin ja miten voimassa olevaa ympäristö- ja vesitalouslupaa haetaan muutettavaksi ko. ylimääräisten vesien käsittelemiseksi ja vesistöön johtamiseksi.
12. Esitys vesistöön johdettavaksi esitettyjen vesien määrän, laadun ja vaikutusten tarkkailemiseksi.
13. Esitettyyn malliselvitykseen pohjautuva tarkentava arvio vesien johtamisesta aiheutuvien veden laadun muutosten vaikutuksista kohdevesistöjen ekologiaan, kalatalouteen ja vesistön muuhun käyttöön.
14. Esitys miten yhtiön on tarkoitus edetä ylimääräisten vesien johtamisesta aiheutuvien vesistö- ja kalataloushaittojen lieventämiseksi ja kompensoimiseksi (kohdevesistöjen kunnostukset, korvaukset, kalatalousmaksut)

15. Selvitys vesien käsittelyssä muodostuvan lietteen määrästä, laadusta ja käsittelystä
16. Haetaanko ympäristönsuojelulain 101 §:ssä tarkoitettua päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta ja esitys tähän liittyvästä vakuudesta.

Hakemus ja täydennykset on toimitettava aluehallintovirastoon 16 kappaaleena viimeistään **26.2.2013** sekä sähköisesti aluehallintoviraston kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Samalla on ilmoitettava asian Dnro **PSA-VI/12/04.08/2013**.

Lisätietoja antavat Juhani Itkonen puh. 0295 017 667 tai Riitta Riihimäki 0295 017 665.

Ympäristöneuvos

Juhani Itkonen

TIEDOKSI

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus